

KÖZBESZERZÉS

- Az Európai Unió közbeszerzéssel kapcsolatos irányelvei:
  - Az EP és a Tanács [2014/24/EU](#) irányelve a közbeszerzésről – klasszikus irányelv
  - Az EP és a Tanács [2014/25/EU](#) irányelve a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről (közszolgáltatói irányelv)
  - Az EP és a Tanács [2014/23/EU](#) irányelve a koncessziós szerződésekről (koncessziós irányelv)
  - Az EP és a Tanács [2014/55/EU](#) irányelve az elektronikus számlázás közbeszerzésben történő alkalmazásáról.
- A közbeszerzés testületei Magyarországon (a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény alapján):
  - Közbeszerzési Hatóság
  - Közbeszerzési Döntőbizottság
  - Közbeszerzési Tanács
  - Közbeszerzési Döntőbíróság

A kormány benyújtotta [T/12738](#) számú törvényjavaslatát a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény módosításáról. A 2015-ös közbeszerzési törvény hatálybalépése óta szükségessé vált a hazai szabályozás további szigorítása, megfeleltetve a 2014-es uniós irányelvek előírásainak. Számos ponton változnak a közbeszerzési értékhatárok, melyeket a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény eltérő szöveggel való hatálybalépéséről szóló törvényjavaslat ([T/12740](#)) tartalmaz.

Az Európai Unió közbeszerzési irányelvei

Az Európai Unió tagállamaiban évente közel 250 000 közigazgatási szerv vesz részt szolgáltatási illetve építési közbeszerzés ([europa.eu](#)). Ezek összértéke az uniós GDP 14 százalékát teszi ki. Az uniós tagállamaiban bejegyzett vállalkozásoknak a munkaerő, az áru és a tőke szabad áramlásának elvének megfelelően joguk van ahhoz, hogy más uniós országok közigazgatási szervei által kiírt közbeszerzési eljárásaiban részt vegyenek. Az átláthatóság és az versenyegyenlőség biztosítása érdekében legutóbb 2014. februárjában fogadtak el fontos uniós irányelveket a közbeszerzések területén. Ezek az Európai Parlament és a Tanács [2014/24/EU](#), [2014/25/EU](#) és [2014/23/EU irányelvei](#).

A magyarországi közbeszerzések értékhatárait a mindenkori költségvetési törvény állapítja meg. **Az uniós értékhatárokat**, melyek esetén az uniós jogszabályok az érvényesek a Bizottság [2013/C 366/01](#) számú közleménye határozza meg. Ezek a következők:

Központi kormányzati szervek számára

- $\geq 39\,287\,460$ forint (134 000 euró) – árubeszerzésre irányuló szerződések (ami a védelem területét illeti, csak a 2014/24/EK irányelv III. mellékletében felsorolt szerződések);
- $\geq 60\,690\,330$ forint (207 000 euró) – a 2014/24/EK irányelv III. mellékletében fel nem sorolt védelmi termékek beszerzésére vonatkozó szerződések;
- $\geq 1\,520\,483\,340$ forint (5 186 000 euró) – minden, építési beruházásra vonatkozó szerződés.

Egyéb közigazgatási szervek

- $\geq 60\,690\,330$ forint (207 000 euró) – minden, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződés;
- $\geq 1\,520\,483\,340$ forint (5 186 000 euró) – minden, építési beruházásra vonatkozó szerződés.

A vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzései esetében az értékhatár 121 380 660 forint (414 000 euró).

Az uniós irányelveket a tagállamok átültetik nemzeti jogrendjükbe, és azon ajánlattételi felhívások esetében kötelesek alkalmazni, melyek az irányelvekben előírt értékhatárokat meghaladják.

Az uniós értékhatárt meg nem haladó közbeszerzések esetén a nemzeti szabályok az irányadók, melyek természetesen összhangban kell, hogy álljanak az uniós szabályozással.

Az unió tagállamaiban az ajánlatkérő szervnek a következők szabályokat kell betartaniuk:

- a vállalkozás székhelyének földrajzi elhelyezkedése (például hogy egy másik EU országban van) nem lehet indoka semmilyen megkülönböztetésnek;
- a termék vagy szolgáltatás jellemzőinek megnevezése során nem utalhat konkrét védjegyre, márkanevra.
- el kell fogadnia más ország igazoló dokumentumait, okmányait;
- a kiírással kapcsolatos összes információt meg kell adnia az érdekeltek cégnek, függetlenül attól, hogy az mely EU tagállamban lett bejegyezve.

Minden olyan vállalkozás kizárható a tenderből, amelyik

- csőd eljárás vagy felszámolási eljárás alatt áll;
- végelszámolás alatt áll;

- súlyos kötelezettségszegést követett el;
- nem tett eleget adó-, illetve járulékfizetési kötelezettségeinek.

ELEKTRONIKUS KÖZBESZERZÉS

Az elektronikus közbeszerzéshez kapcsolódó irányelvet (Az Európai Parlament és a Tanács [2014/55/EU](#) irányelve (2014. április 16.) az elektronikus számlázás közbeszerzésben történő alkalmazásáról) a tagállamoknak 2018. november 27-ig át kell ültetniük haza jogrendjükbe és a teljes jogi szabályozást meg kell ennek feleltetni (a magyarországi bevezetés cél dátuma 2017. február 1.).

Az e-közbeszerzésre való teljes körű áttérés folyamatába illeszkedik a már működő, sőt 2016 áprilisa óta kötelezően használandó egységes európai közbeszerzési dokumentum (**European Single Procurement Document, ESPD**). E dokumentum az EU összes hivatalos nyelvében a tagállamok rendelkezésére áll.

Az ESPD olyan nyilatkozat, amelyben az ajánlattevő vállalkozások nyilatkoznak pénzügyi helyzetükről, anyagi és szakmai képességükről és alkalmasságukról, adóhátralék nemlétéről, büntetlen előéletéről stb. A dokumentum jelenleg papírformában is benyújtható, de ahol ez

technikailag lehetséges,

elektronikusan is, elektronikus szolgáltatás (eESPD) keretében.

Az eESPD-re való átmenet végső határideje 2018. április 18. a szolgáltatás igénybevétele mind az ajánlatkérők mind az ajánlattevők számára ingyenes. Jelenleg az Európai Bizottság

Közbeszerzési eljárásfajták

Uniós eljárásrend

- nyílt eljárás
- meghívásos eljárás
- tárgyalásos eljárás (szélesebb körű alkalmazás)
- versenypárbeszéd
- hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárás
- keretmegállapodás
- innovációs partnerség (új eljárástípus)

Nemzeti eljárásrend

- nyílt eljárás
- közvetlen meghívásos eljárás
- hirdetmény közzététele nélküli tárgyalásos eljárás
- versenypárbeszéd
- elektronikus licit

biztosítja a szolgáltatást, 2018. április 18. után viszont a tagállamoknak kell ezt nemzeti szinten nyújtaniuk.

Az ESPD egyik előnye, hogy a pályázók mentesülnek a különféle formanyomtatványok kitöltése és az igazoló dokumentumok mind-egyikének maradéktalan benyújtása alól. A másik nagy előnye, hogy a kitöltött ESPD később más közbeszerzési eljárásnál újra felhasználható, amennyiben természetesen a benne foglaltak helytállóak. Az eESPD esetében még jobban egyszerűsödik a helyzet, hiszen mindez elektronikusan tárolható, exportálható, benyújtható.

Az [e-Certis](#) az uniós országokban működő vállalkozások által benyújtandó igazoló dokumentumokkal szemben támasztott követelményrendszer. Ebben a rendszerben az egyes követelmények összehasonlíthatók egymással. Az adatbázis tartalmát a nemzeti hatóságok töltik, és rendszeresen frissítik.

A KÖZBESZERZÉSEKRŐL SZÓLÓ 2015. ÉVI CXLI. TÖRVÉNY

A [közbeszerzési törvény](#) legutóbbi nagy terjedelmű módosítása a hatékonyabb, egyszerűbb, gyorsabb eljárások támogatását tűzte ki célul. Az erősen korlátozó ár mellett nagyobb hangsúlyt helyez a minőségi követelményekre, továbbá a kis- és középvállalkozások szűkebb anyagi lehetőségeit is figyelembe veszi. Az alábbi jogpolitikai célokat tűzte ki:

- az eljárások egyszerűsítése, gyorsítása;
- az eljárások átláthatóságának növelése és garntálása;
- az adminisztratív terhek csökkentése;
- a kkv-k részvételének növelése a közbeszerzésekben.

Az átláthatóság növelése irányába mutat a közzétételi szabályok szigorítása, amely szerint minden szerződést, amely a törvény hatálya alá tartozik, közzé kell tenni, bővül a közzéteendő adatok köre, és szigorodik

az üzleti titoknak számító adatok meghatározása is.

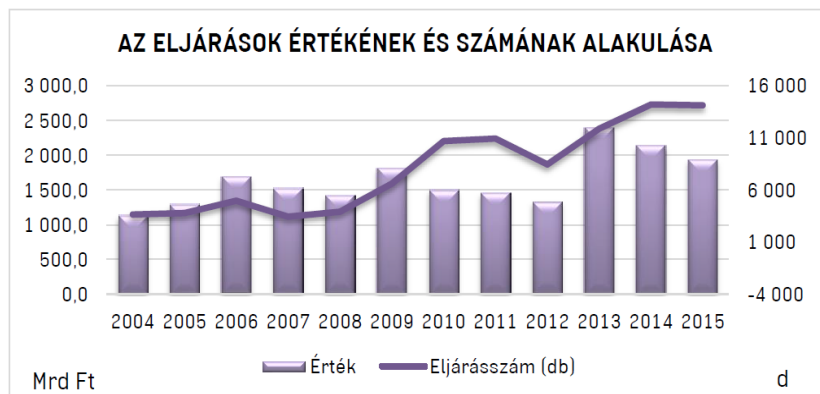
A minőség alapú kiválasztást oly módon támogatja a törvény, hogy a legelőnyösebb ajánlat, mint értékelési szempont helyett a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot helyezi előtérbe. Kimondja, hogy csak akkor lehet a legalacsonyabb ár a kiválasztás alapja, ha a minőségi szempontnak nincs befolyása a beszerzés jellegeré. Építészeti és mérnöki szolgáltatásnál a legalacsonyabb ár nem is szerepelhet az értékelési szempontok között. További változás a törvényben, hogy az értékelési szempontokba a közbeszerzés tárgyát képező áru, szolgáltatás vagy építési beruházás életciklus-költségeit is figyelembe lehet venni.

Az ajánlatkérő figyelembe vehet továbbá szociális, környezetvédelmi, foglalkoztatási és innovációt ösztönző szempontokat is. Eddig például csak a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása jelentett ajánlattételi előnyt, most már a hátrányos helyzetűek köre is beszámításra kerül.

Az elektronikus közbeszerzés kötelező 2017-es bevezetésének megelőlegezéseként az 2015-ös módosítással kötelezik az ajánlatkérőt, hogy a közbeszerzési dokumentumokat

- elektronikusan,
- korlátlanul és teljes körűen, valamint
- térítésmentesen bocsássa rendelkezésre a gazdasági szereplők számára.

1. ábra: A közigazgatási eljárások Magyarországon, 2004-2015

Forrás: Közbeszerzési Hatóság [2015. évi beszámolója](#)

NEMZETKÖZI SZERVEZETEK
ÁLLÁSPONTJA

Az **Európai Bizottság** 2016. évi [országjelentése](#) szerint Magyarországon:

- A közbeszerzési verseny szintje tartósan alacsony. Míg az Európai Gazdasági Térség átlagában a hirdetmény nélküli közbeszerzési eljárások aránya 4 százalék, addig Magyarországon ez az arány 13 százalék.
- Az ajánlattevőket sújtó magas adminisztratív terhek miatt az egy közbeszerzésre jutó ajánlattevők száma alacsony (átlagosan 3,5, míg az uniós átlag 5,4).
- A gazdasági szereplők közötti verseny hiánya és az eljárások elégtelen átláthatósága növeli a közbeszerzési költségeket.

A **Eurobarometer 2015-ös felmérése** azt mutatja, hogy az üzleti élet szereplőinek megítélése szerint csökkent a közbeszerzési korrupció. Ugyanakkor a közelmúltban közbeszerzési eljárásban részt vett üzleti szereplők mintegy 27 százaléka úgy ítéli meg, hogy korrupció miatt nem nyerte meg a közbeszerzési eljárást.

A **Transparency International (TI) értékelése** szerint az értékhatárok tervezett módosítása illetve a kivételek hozzáadása még átláthatatlanabbá teszi a közpénzek mozgását. A törvényjavaslat ugyanis az európai uniós illetve a hazai költségvetési támogatásból gazdálkodó, egy megnövelt értékhatár alá tartozó vállalatokat kivenné a közbeszerzési eljárási kötelezettség alól. Egyrészt az eddigi 25 millió forintos értékhatárt 40 millió forintra emelné, másrészt – egyedi esetben – felhatalmazást adna a kormánynak a kötelezettség alóli felmentésre.

Források:

- Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (klasszikus irányelv)
- Az Európai Parlament és a Tanács [2014/25/EU](#) irányelve (2014. február 26.) a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai szolgáltatási ágazatban működő ajánlatkérők beszerzéseiről és a 2004/17/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (közszolgáltatói irányelv),
- Az Európai Parlament és a Tanács [2014/23/EU](#) irányelve (2014. február 26.) a koncessziós szerződésekről (koncessziós irányelv).
- Az Európai Parlament és a Tanács [2014/55/EU](#) irányelve (2014. április 16.) az elektronikus számlázás közbeszerzésben történő alkalmazásáról
- [2016. évi XC. törvény](#) Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről
- [2015. évi CXLIII. törvény](#) a közbeszerzésekről
- [Közbeszerzési Hatóság](#)
- Kamocsay-Berta Eszter: [Változások a közbeszerzésben](#) – itt az új közbeszerzési törvény – In: Jogalap, 2015/10.
- Európai Unió: [közbeszerzések, szabályok és eljárások](#)
- Az Európai Bizottság 2016. évi [országjelentése](#) Magyarországról (munkadokumentum, 2016. február 26.)
- A Transparency International 2016. november 3-i [közleménye](#)